

ઘોરણ - 8

સંસ્કૃત

વન્દના

વંદના

અનુવાદ સાથે સ્વાધ્યાય સોલ્યુશન

જય જય હે ભગવતિ સુરભારતિ
તવ ચરણૌ પ્રણમામઃ।

નાદબ્રહ્મમયિ જય વાગીશ્વરિ
શરણં તે ગચ્છામઃ ॥ જય ॥

અનુવાદ : હે ભગવતી સરસ્વતી! (તારી) જય હો,
જય હો ! (અમે) તારાં ચરણોને પ્રણામ કરીએ છીએ.
હે નાદબ્રહ્મયુક્ત વાણીની દેવી ! (તારી) જય હો !
(અમે) તારે શરણે જઈએ છીએ.

ત્વમસિ શરણ્યા ત્રિભુવનધન્યા

સુર-મુનિ- વન્દિતચરણા ।

નવરસ- મધુરા - કવિતા - મુખરા

સ્મિત-રુચિ-રુચિરાભરણા ॥ જય ॥

અનુવાદ - (હે દેવી!) તું (સર્વને) શરણ આપનારી, ત્રણેય ભુવનોમાં ધન્ય,
દેવો અને ઋષિમુનિઓ જેનાં ચરણોમાં વંદન કરે છે એવી,
નવ રસોને કારણે મધુર, બહુ શબ્દોથી યુક્ત કવિતા જેવી અને સ્મિતની
કાંતિને લીધે તેજસ્વી લાગતાં આભૂષણોવાળી છે.

આસીના ભવ માનસહંસે

કુન્દ-તુહિન-શશિ-ધવલે ।

હર જડતાં કુરુ બોધિ વિકાસં

સિત-પઙ્કજ-તનુ-વિમલે ॥ જય ॥

અનુવાદ - કુંદપુષ્પ, હિમ અને ચંદ્રમા જેવી શ્વેતવર્ણા હે દેવી !

(મારા) મનરૂપી હંસ ઉપર બિરાજમાન થા. શ્વેત કમળ જેવા નિર્મળ

શરીરવાળી હે દેવી! (મારી) જડતા(અજ્ઞાન)ને (તું) હરી લે

અને બુદ્ધિનો વિકાસ કર)

ललितकलामयि ज्ञान-विभामयि
वीणा-पुस्तक-धारिणि।

मतिरास्तां नो तव पद-कमले
अयि कुण्ठाविषहारिणि ॥ जय

અનુવાદ- હે મનોહર કલાઓવાળી, જ્ઞાનની કાંતિવાળી,
વીણા અને પુસ્તક ધારણ કરનારી, મનોવિકૃતિઓના
વિષને હરનારી દેવી! તારા ચરણકમળમાં અમારી બુદ્ધિ રહો.

સ્વાધ્યાય

પ્રશ્ન – ૧ ખાલી જગ્યાઓ પૂરો:

- (૧) જય જય હે ભગવતિ **સુરભારતિ**.... ।
- (૨) (વયમ્) તવ .....**ચરણૌ**..... પ્રણમમઃ।
- (૩) (વયમ્) તે **શરણમ્**.. ગચ્છામઃ।
- (૪) સરસ્વતી દેવી .....**શરણ્યા**..... ત્રિભુવનધન્યા ચ અસ્તિ।
- (૫) શારદા દેવી (અસ્માકમ્) .....**જડતામ્**... હરતિ।

પ્રશ્ન 2. ગુજરાતી શબ્દો માટે સંસ્કૃત શબ્દો કવિતામાંથી શોધીને લખો :

- (1) શરણ કે રક્ષણ આપનારી - શરણ્યા
- (2) નવ રસોને કારણે મધુર - નવરસમધુરા
- (3) વાચાળ કે બોલકી - મુખરા
- (4) તેજસ્વી આભૂષણોવાળી - રુચિરાભરણા
- (5) મનરૂપી હંસ ઉપર - માનસહંસે
- (6) બુદ્ધિનો વિકાસ - બોધવિકાસ
- (7) મનોવિકૃતિઓના વિષને હરનારી - કુણ્ઠાવિષહારિણી

પ્રશ્ન ૩. નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર ગુજરાતી ભાષામાં લખો :

(1) વાગીશ્વરી કા અસ્તિ ?

ઉત્તર : વાગીશ્વરી એટલે વાણીની અધિષ્ઠાત્રી દેવી સરસ્વતી છે.

(2) ‘સુરમુનિવન્દિતચરણા શારદા’ ઇત્સ્ય કઃ અર્થ?

ઉત્તર : ‘સુરમુનિવન્દિતચરણા શારદા’ નો અર્થ : દેવો અને મુનિઓ પણ જોનાં ચરણોમાં વંદન કરે છે તે સરસ્વતી દેવી.

(3) શારદા દેવી કસ્ય વિકાસં કરોતિ?

ઉત્તર : સરસ્વતી દેવી આપણી બુદ્ધિનો વિકાસ કરે છે.

(4) ‘મતિરાસ્તાં નઃ તવ પદકમલે’ ઇતસ્ય કઃ અર્થઃ ?

ઉત્તર : ‘મતિરાસ્તાં નઃ તવ પદકમલે’ નો અર્થ : તારા ચરણકમળમાં અમારી બુદ્ધિ રહે.

પ્રશ્ન 5. નીચે આપેલા શ્લોકો પૂર્ણ કરો :

(૧) ત્વમસિ શરણ્યા ..... રુચિરાભરણા । ।

ઉત્તર - ત્વમસિ શરણ્યા ત્રિભુવનધન્યા

સુર-મુનિ- વન્દિતચરણા ।

નવરસ- મધુરા - કવિતા - મુખરા

સ્મિત-રુચિ-રુચિરાભરણા ॥

(२)आसीना भव..... तनुविमले॥

उत्तर - आसीना भव मानसहंसे

कुन्द-तुहिन-शशि-धवले ।

हर जडतां कुरु बोधि विकासं

सित-पङ्कज-तनु-विमले ॥

THANK YOU